

Kadernota Internationalisering 2013 – 2016

Kadernota Internationalisering ' Groningen op de kaart 2013 – 2016'

Inhoudsopgave

1. Aanleiding	4
2. Missie en visie nieuw beleid	4
3. Focuspunten nieuw beleid	5
A. Internationale handel	5
B. Groningen in Europa	6
C. Partnersteden	8
D. Gastvrije stad	9
<i>Communicatie</i>	10
4. Samenvatting acties	10
5. Financiële gevolgen	11
BIJLAGE 1. Samenvatting Werkconferentie Internationalisering 14 maart 2012	12
BIJLAGE 2: Activiteitenoverzicht Internationalisering en Externe Betrekkingen 2012-2013	15
BIJLAGE 3: Positionpaper Groningen in Europa	28
BIJLAGE 4: Subsidieoverzicht 2012	33
BIJLAGE 5. Evaluatie Groningen Wereldstad	34

1. Aanleiding

Het huidige internationaliseringsbeleid "Groningen Wereldstad" loopt af in 2012 en dient voor 2013 vernieuwd te worden. In het Prinsenhof-akkoord is afgesproken dat op internationalisering bezuinigd moet worden: structureel € 50.000 per jaar.

2. Missie en visie nieuw beleid

Eén van de grote kritiekpunten op het vigerende internationaliseringsbeleid was dat missie en visie onvoldoende gearticuleerd waren (zie bijlage 5). Het uitgangspunt van het nieuwe beleid is dat internationalisering een geïntegreerd onderdeel is van onze propositie van Groningen als kennisstad. Deze visie ligt ten grondslag aan andere beleidsvelden, zoals het economisch beleid (G-kracht) en Het Akkoord van Groningen.

- **Missie**

Groningen profileert zich via Het Akkoord van Groningen en het economisch beleid G-kracht lokaal, regionaal en nationaal als kennisstad. In het verlengde hiervan positioneert het internationaliseringsbeleid Groningen als kennisstad in internationaal perspectief.

- **Visie**

Groningen, City of Talent, ziet op korte, middellange en lange termijn kenniseconomie als motor van de stad. De stad moet aantrekkelijk zijn voor (toekomstige) kenniswerkers en bedrijven uit binnen- en buitenland. Om dit te realiseren moet Groningen internationaal zichtbaar zijn, vooral op de thema's energie en healthy ageing. Dat kan door ook in internationaal opzicht op te trekken met de partners uit Het Akkoord van Groningen, door in Europese (gesubsidieerde) projecten deel te nemen, door Europees beleid te beïnvloeden en door te investeren in een aantrekkelijk internationaliseringsklimaat in de stad.

3. Focuspunten nieuw beleid

Op basis van de missie en visie, de evaluatie van het vorige beleid en de uitkomsten van de werkconferentie internationalisering van 14 maart (zie bijlage 1), hebben we vier focuspunten onderscheiden:

A. Internationale handel

Handelsbevordering en investeringsbevordering is onderdeel van het economisch beleid 'G- kracht'. In internationale context kiezen we voor een duidelijke en natuurlijke rol voor de gemeente: de gemeente opent deuren voor bedrijven en belangenorganisaties. Dit doen we door inzet van cultuur, een van de sterke punten van onze City of Talent. De gemeente faciliteert in beginsel zelf niet in het leggen van contacten tussen bedrijven, maar helpt bedrijven aan de juiste ingang. Investeringsbevordering gebeurt reactief: op vraag van een klant of via de lijn NOM/NFIA (Netherlands Foreign Investment Agency, onderdeel van ministerie EL&I) komen we in beweging.

Onze geografische inzet op handelsbevordering wordt gedaan langs de denkbeeldige lijn Groningen-Moermansk. Deze lijn loopt via de metropoolregio Oldenburg / Bremen / Hamburg langs Baltische partnersteden als Tallinn en eindigt bij onze Russische partnerstad Moermansk. Daarnaast concentreren we ons op onze bestaande relaties in China. Tot slot biedt in 2013 zich een grote kans aan met het bilaterale Nederland - Ruslandjaar. In gezamenlijke Noord-Nederlandse inspanning zullen verscheidene economische activiteiten in het kader van dit Ruslandjaar georganiseerd worden. Hoewel Rusland niet het speerpunt is van onze economische inspanningen, zullen we in 2013 gebruik maken van de kans om de handel met Russische bedrijven te bevorderen.

In het kader van deze nota wordt nadrukkelijk toerisme niet gezien als onderdeel van Internationalisering. Hoewel toeristen natuurlijk deels uit het buitenland komen, zal in het kader van deze nota er geen inspanningen om toerisme te promoten gedaan worden. Die inspanningen worden natuurlijk wel gedaan in het kader van City-marketing en binnenstadsbeleid. En natuurlijk is de toeristische branche welkom bij uitgaande handelsmissies.

Congrestoerisme, of eigenlijk congresmarketing, is wel onderdeel van ons handelsbeleid. Bij onze contacten in het buitenland zullen we actief proberen congressen naar Groningen te halen. Dit gebeurt in samenhang met het economisch programma G-Kracht, het Groninger congresbureau en de partners van Het Akkoord van Groningen.

In het activiteitenoverzicht Internationalisering 2012-2013 (bijlage 2) staan de handelsinspanningen van afgelopen en aankomend jaar.

Acties internationale handel:

- Handelsbevordering via G-kracht met hulp van cultuur;
- Focus op Noordoost Duitsland, China en in 2013 ook Rusland;
- Congrestourisme stimuleren;
- Handelsactiviteiten opnemen in activiteitenoverzicht internationalisering.

B. Groningen in Europa

Als stad hebben we in toenemende mate te maken met de Europese Unie. Onze projecten worden vaker meegefinancierd vanuit Brussel. De regelgeving die we moeten uitvoeren wordt meer en meer van EU-regels afgeleid. Onze partners, zowel in het sociaal-maatschappelijke domein, als bij de kennisinstellingen, zijn ook in toenemende mate mede afhankelijk van Brussels brood en Brussels woord.

De gemeente Groningen vindt het daarom belangrijk om:

- kennis te nemen van de ontwikkelingen bij de Europese Unie;
- invloed uit te oefenen op de ontwikkelingen in Brussel;
- actief het gebruik van EU-fondsen te stimuleren, zowel intern als extern, als multiplier voor eigen middelen;
- fondsenwerving zoveel als mogelijk met maatschappelijke partners en kennisinstellingen te doen;
- energie en healthy ageing tot speerpunten van de Europese lobby te benoemen.

Om kennis te nemen van de ontwikkelingen en om invloed uit te oefenen, heeft het college het Position Paper Groningen in Europa vastgesteld (zie bijlage 3). We zullen minimaal jaarlijks het position paper een update geven en aan de Raad ter kennisgeving sturen. In het paper staat wat de huidige ontwikkelingen zijn en via welke gremia we invloed kunnen uitoefenen. De belangrijkste gremia zijn het SNN, de G32 en het VNG.

We stellen ons ten doel om meer gebruik te maken van Europese fondsen en subsidies. Voor ons belangrijke fondsen zijn het Europees Sociaal Fonds (o.a. te gebruiken voor toeleiding naar de arbeidsmarkt) en het Europese Fonds voor Ruimtelijke ontwikkeling (o.a. gebruikt voor revitalisering). Voor beide fondsen zal volgend jaar een nieuw operationeel programma worden opgesteld; Groningen speelt een actieve rol in het tot stand komen van dat programma.

Hoewel ook in de maatschappelijke sector al regelmatig gebruik wordt gemaakt van Europese subsidieprogramma's, vinden we dat hier meer nadruk op moet komen te liggen. We stellen ons ten doel om de kennis bij het gemeentelijke apparaat te vergroten, de *awareness* over het gebruik bij zowel de eigen organisatie als bij partners te vergroten, en het gebruik

van subsidieregelingen beter te meten en te volgen. Ook willen we de gezamenlijke fondsenwerving hoger op de agenda's zetten van Het Akkoord van Groningen en andere maatschappelijke partners.

Voor het gebruik van Nationale en Europese subsidies is meestal een vorm van gemeentelijke cofinanciering nodig. Het College stelt zich ten doel om dit zoveel mogelijk te doen binnen bestaande projectbudgetten en met inbreng in natura (mankracht).

Veel Europese trajecten vereisen grensoverschrijdende samenwerking. Hiermee heeft de gemeente ruime ervaring, o.a. in het Interreg-programma. Daar waar we internationaal moeten samenwerken, geven we de voorkeur aan 'warme' relaties en partnersteden, en bij voorkeur onze partners in Noord Duitsland.

Met de onder andere de Energy Academy Europe, de Healthy Ageing Campus en verscheidene internationaal onderscheidende onderzoeksprojecten als LifeLines heeft Groningen Europees goud in handen. Met de Europese lobby positioneren we Groningen daarom als hoogwaardige kennisstad op het gebied Energie en Healthy Ageing.

Een overzicht van het gebruik van Europese subsidies zal aan de jaarrapportage Internationalisering worden toegevoegd (zie bijlage 4).

Acties Groningen in Europa:

- Raad en college op de hoogte houden van invloedsmogelijkheden Brussels beleid;
- Toename gebruikmaking Europese fondsen en subsidies, met de nadruk op de maatschappelijke sector;
- Vergroten kennis en awareness over Europese programma's;
- Toevoegen subsidieoverzicht aan jaaroverzicht Internationalisering.

Subsidievoorbeeld

Smart Cities is een voorbeeld van de gewenste manier van werken: reeds gebudgetteerde werkzaamheden werden ingezet als cofinanciering voor een Europees project, met als doel verbetering van onze dienstverlening als overheid. Het leverde Groningen een EU-bijdrage van € 450.000 op.

Ook hebben we onze eigen werkzaamheden kunnen verrijken met kennis van partners uit Noorwegen, Zweden, België, Duitsland en de UK. Tot slot werk je hierdoor binnen Europa aan een uitstekende reputatie.

We doen meer projecten zoals Smart Cities: Build with Care, Creative City Challenge, Smart Cities en Opening Up zijn voorbeelden waarin Groningen slim, voordelig en goed zichtbaar werkt aan eigen beleidsdoelen.

C. Partnersteden

Het huidige beleid is gericht op het onderhouden van 2 stedenbanden en 12 geformaliseerde partnerstadrelaties (zie kader). Deze manier van werken willen we moderniseren door het beleid projectmatiger en pragmatischer in te steken. Dat doen we op twee manieren.

1. De stedenbanden

We hebben onze band met de steden San Carlos en

Murmansk ondergebracht in twee stichtingen, met wie we een subsidieverhouding onderhouden. Er is een raadsmeerderheid om deze stedenbanden op het huidige niveau te handhaven. De subsidie aan de stedenbandorganisaties, zo'n € 60.000 per jaar, wordt vrijwel geheel gebruikt om een bureau met een coördinator in stand te houden. Deze coördinatiefunctie is noodzakelijk om projecten te verwerven en coördineren.

De aard van de stedenbanden is in de loop der tijd veranderd, van ontwikkelingssteun naar samenwerking. Ook is er vanuit de partnersteden steeds meer vraag naar economische samenwerking.

Dit vergt van de beide stedenbanden een visie op eigen rol en toekomst. Het college zal de stedenbandorganisatie verzoeken een visiedocument op te stellen.

- #### 2. Onze activiteiten richting alle 14 steden waarmee we een samenwerkingsverdrag of vriendschapsverdrag hebben gesloten, zullen moeten bijdragen aan de missie en visie. Daarbij zullen we de raadsmotie om in onze contacten actief aandacht te vragen voor de Rechten van de Mens implementeren. Door focus aan te brengen in de activiteiten, is het afstoten van relaties, zoals de raad vroeg te onderzoeken, niet noodzakelijk. Het grootste deel van onze aandacht zal gericht zijn op onze Duitse partnersteden.

Stedenbanden

Moermansk, Rusland
San Carlos, Nicaragua

Partnersteden

Bremen, Duitsland
Oldenburg, Duitsland
Hamburg, Duitsland
Odense, Denemarken
Kaliningrad, Russische Federatie
Tallinn, Estland
Zlin, Tsjechië
Newcastle, Groot Brittanië
Graz, Oostenrijk
Tianjin, China
Xi'an, China
Katowice, Polen

Acties partnersteden

- Stedenbanden met Murmansk en San Carlos worden voortgezet, waarbij gekeken wordt naar modernisering en een meer economische inhoud;

- Jaarlijks wordt via het activiteitenoverzicht Internationalisering aan de raad gerapporteerd welke acties ondernomen worden in het kader van de partnersteden;

D. Gastvrije stad

Onze stad transformeert langzaam maar zeker in een innovatieve kenniseconomie. De aanwezigheid van kennismigranten, wetenschappelijke onderzoekers, internationale studenten en trainees is een noodzakelijke en essentiële voorwaarde voor de Groningse economie, productiviteit en innovatiekracht. Ook elders in het Noorden stijgt hun aantal en daarmee hun belang.

Uit de werkconferentie van 14 maart kwam duidelijk naar voren dat Groningen deze doelgroep onvoldoende faciliteert. Ook in vergelijking met kennissteden elders in het land lopen we achter op dit gebied (zie afbeelding 1). Om de (inter)nationale concurrentiepositie van Groningen, en daarmee Noord Nederland, te verstevigen is de oprichting van een Welcome Center wenselijk, waarin buitenlandse kennismigranten uit heel Noord Nederland terecht kunnen voor administratieve zaken en informatie over hun verblijf. Meer precies biedt een Welcome Center administratieve diensten zoals verblijfsvergunningen. Ook biedt het op maat gesneden praktische informatie over wonen, leven en werken in het Noorden. Tot slot kan een Welcome Center als ontmoetingsplaats dienen voor de vele expats. Met een Welcome Center geven we als stad een signaal af dat we deze doelgroep serieus nemen, erkennen we hun toenemende economische waarde voor de stad en bouwen we aan het imago van Groningen als internationale kennisstad. De inzet is om het Welcome Center in samenwerking met het bedrijfsleven, Noordelijke overheden en kennisinstellingen als de RUG, UMCG en HG te ontwikkelen. In 2013 zal samen met marktpartijen, kennisinstellingen en overheden een *business case* gemaakt worden die de vraag beantwoordt of de oprichting haalbaar is of niet.

Afb.1 Expat Centra in Nederland

Acties gastvrije stad:

- Ontwikkeling *business case* Welcome Center.

Communicatie

De rol van communicatie is als cement tussen deze bouwstenen. Zeker gezien de evaluatie mag daar meer aandacht op worden gericht. De doelstelling is om als gemeente meer als netwerkorganisatie op te treden, die nadrukkelijk dienstbaar is aan haar omgeving c.q. de kennisinstellingen en het bedrijfsleven.

4. Samenvatting acties

Internationale handel:

- Handelsbevordering via G-kracht met hulp van cultuur;
- Focus op Noordoost Duitsland, China en in 2013 ook Rusland;
- Congrestourisme stimuleren;
- Handelsactiviteiten opnemen jaaroverzicht internationalisering.

Groningen in Europa:

- Raad en college op de hoogte houden van invloedsmogelijkheden Brussels beleid;
- Toename gebruikmaking Europese fondsen en subsidies, met de nadruk op de maatschappelijke sector;
- Vergroten kennis en awareness over Europese programma's;
- Toevoegen subsidiemonitor aan jaaroverzicht Internationalisering.

Partnersteden

- Stedenbanden met Murmansk en San Carlos worden voortgezet, waarbij gekeken wordt naar modernisering en een meer economische inhoud
- Jaarlijks wordt aan de raad gerapporteerd welke acties ondernomen worden in het kader van de vriendschapsbanden met steden.

Gastvrije stad:

- Ontwikkeling *business case* Welcome Center.

5. Financiële gevolgen

Het Prinsenhofakkoord gaat uit van een bezuiniging van € 50.000. Door lopende subsidieverplichtingen is deze bezuiniging niet geheel realiseerbaar in 2013.

Onderstaande tabel geeft weer wat de (jaarlijkse) budgetten waren en welke budgetten in de periode 2013- 2016 zullen worden ingezet. Daarbij moet worden opgemerkt dat het budget G-kracht incidenteel is gefinancierd t/m 2014.

	Budget 2008- 2012	2013	Bezuini ging 2013	Vanaf 2014	Structurele bezuiniging (2014)
BSD Externe betrekkingen (deels internationalisering)	€ 50.000	€50.000	-	€ 50.000	-
BSD Stedenbanden	€ 20.000	-	€ 20.000	-	€ 20.000
Stedenband Moermansk	€ 63.000	€ 58.000	€ 5.000	€ 58.000	€ 5.000
Stedenband San Carlos	€ 63.000	€ 58.000	€ 5.000	€ 58.000	€ 5.000
OCSW Internationalisering	€ 21.000	€ 12.000	€ 9.000	€ 12.000	€ 9.000
Centr. Voor Ontwikkelingssame nwerking	€ 8.000	€ 8.000	-	€ -	€ 8.000
Vredesinformatiece ntrum	€ 3.000	€3.000	-	€ -	€3.000
G-Kracht (incidenteel)	€ 70.000	€ 70.000	-	€ 70.000	-
Totaal	€ 298.000	€ 259.000	€ 39.000	€ 248.000	€ 50.000

BIJLAGE 1. Samenvatting Werkconferentie Internationalisering 14 maart 2012

Aanleiding

Het huidige collegeprogramma wil de internationale inzet meer laten aansluiten op de behoeftes van de kennisinstellingen onder het mom 'wat is goed is voor de kennisinstellingen, is goed voor de stad'. Om die behoeftes te peilen van onze partners van binnen Het Akkoord van Groningen, maar ook die van ROC's, bedrijfsleven en culturele organisaties, werd op 14 maart een Werkconferentie Internationalisering georganiseerd.

Publiek

Meer dan honderd aanwezigen bezochten de werkconferentie. De meesten van hen waren beleidsinhoudelijke medewerkers van de RUG, het UMCG, de Hanzehogeschool, de ROC's en verscheidene koepelorganisaties als de Kamer van Koophandel. Ook waren vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven, culturele organisaties en woningcorporaties aanwezig. Tot slot deden verscheidene internationale studentorganisaties zoals AEGEE, SIB en ESN mee. Het was voor het eerst dat een dergelijke dwarsdoorsnede van relevante partijen op het gebied van internationalisering in zulke groten getale bijeen kwam.

Vorm

De conferentie bestond uit twee delen. Tijdens het plenaire gedeelte spraken achtereenvolgens burgemeester Peter Rehwinkel, rector magnificus Elmer Sterken, wethouder Ton Schroor en wethouder Frank de Vries. Iedere spreker boog zich over kansrijke ontwikkelingen en focus binnen een specifiek onderdeel van internationalisering. Na het plenaire deel verdeelde de groep zich over vijf workshops. Iedere workshop had een eigen thema, deze waren: faciliteren van expats en internationale studenten, strategische netwerken en partnerships, grensoverschrijdende projecten, aansluiting op Europese agenda en ten slotte internationale bedrijvigheid.

Belangrijkste conclusies

Van iedere workshop zijn uitgebreide verslagen gemaakt. Hieronder staan kort de belangrijkste uitkomsten per workshop.

1. Het faciliteren van internationale studenten en expats

- De procedure van inschrijving bij de gemeentelijke basisadministratie kan gemakkelijker en sneller voor internationale studenten;
- Alle aanwezigen bepleiten het vestigen van een fysiek Welcome Centrum in de stad met een uitgebreide informatie dienstverlening richting internationale studenten en expats. Hierbij dienen ondernemingen, kennisinstellingen, IND, belastingen en lokale overheden een samenwerkingsverband aan te gaan;
- Het internationaal lager en middelbaar onderwijs dient breder opgepakt en gecommuniceerd te worden;

- Huisvestingsklimaat voor internationale studenten en onderzoekers dient verbeterd te worden;
- Erken als gemeente het toenemend economische belang van internationale studenten en expats voor de stad;
- Het vinden van stages en banen als internationale student of als partner van een expat is erg moeilijk.

2. *Strategische netwerken en partnerships*

- Ondernemerschap en cultuur zijn belangrijke manieren om internationalisering mee vorm te geven.
- Het belang van een goeie lobby richting Europa en Den Haag wordt door alle partijen onderschreven, maar niet heilig verklaard. Ga ook uit van eigen kracht en wat er al is, bijvoorbeeld het handelsverkeer met Duitsland.
- Er mag meer samen opgetrokken worden tussen Noord-Nederlandse overheden, kennisinstellingen en bedrijven.
- De complexiteit van de verschillende doelen van de partijen en de afstemming van elkaars internationale netwerken wordt door iedereen onderstreept, maar blijven proberen is het advies. Want uiteindelijk ligt de meerwaarde in het verschiet. Voorbeelden zijn de speerpunten energie en healthy ageing en bijvoorbeeld de band met Newcastle.
- Cultuur wordt als belangrijkste drijfveer achter stedenbanden gezien om deuren te openen voor handel.
- De term stedenbanden wordt als oubollig ervaren.
- Europese fondsen bieden zeker kansen voor nieuwe projecten, maar vragen ook om veel inzet van kennis, capaciteit en cofinanciering. De als enigszins oubollig ervaren stedenbanden staan dergelijke projecten soms in de weg.

3. *Grensoverschrijdende projecten*

- Er worden vanuit Groningen veel meer internationale projecten geïnitieerd dan bekend is onder het grote publiek;
- Toch wordt er tussen de organisaties nog weinig samengewerkt;
- Als kleine organisatie vindt je moeilijk aansluiting bij lopende projecten of grote organisaties.
- De gemeente dient een actievere rol te vervullen richting de organisaties als het om het makelen van contacten, projectgelden en het aandragen van projecten op wijkniveau.
- De geografische focus dient te liggen op Noordoost Europa, Duitsland en enkele aziatische landen als India en China vanwege de kennis. Voorwaarde is dat halen en brengen in balans moet zijn.

4. *Aansluiting op Europese agenda*

- De aanwezige partijen hebben ieder op verschillende manieren en niveaus te maken met Brussel; de ene partij is wat verder in het opzetten van een lobby, terwijl een ander juist nog in de beginfase zit.
- Het nut van zichtbaarheid in Europa wordt door iedereen onderschreven.

- Het afstemmen van elkaars lobby-activiteiten is erg moeilijk, maar niet onmogelijk
- Initiatieven als Het Akkoord van Groningen en Energy Valley helpen om de kar te trekken.
- Beeldvorming over Brussel is bij het grote publiek negatief. De gemeente kan daar een positieve rol in spelen.
- We kunnen ook vaker proberen om Brussel naar Groningen te halen en daar gezamenlijk bij op te trekken. Voorbeeld is Newcastle.
- Het creëren van een gezamenlijk belang, bijvoorbeeld de oprichting van een vijf-sterren hotel, is noodzakelijk en ligt vooral bij instellingen en bedrijven. Rol van gemeente zou moeten zijn om daar meer voor open te staan en minder op eigen koers te varen.

5. Internationale bedrijvigheid

Aanwezigen hebben vele belangen en vragen voor het nieuwe internationale handelsbeleid van gemeente. Een greep:

- Ondersteuning bij het organiseren van Chinese culturele activiteiten want dat gaat hand in hand met zaken doen.
- Bruisende internationale activiteiten organiseren, festivals, muziek, sport, musea, restaurants in de stad.
- Een fysieke desk voor hulp aan internationals.
- Internationalisering concreet maken voor MKB in Energy, Healthy Ageing, Ondernemerschap.
- Als intermediair organisaties en bedrijven met elkaar in contact brengen, platform internationalisering, de sterke stedenband San Carlos en Moermansk uit het hoekje helpen en toegang bieden tot bedrijvigheid. Economische ontwikkelingen zijn de toekomst.
- Afstemming t.a.v. strategische reisdoelen, meer gebruik maken van de informatie die bij de Kvk aanwezig is.
- Internationaal bekwaam en gastvrij zijn, gastvrijheid Groningen laten zien, communicatie/faciliteiten. Investeer in initiatieven die hieraan bijdragen, pak initiatieven die er al zijn, ook met kleine ondernemers.
- Meer aandacht voor voorwaardenscheppende deel, daar waar het gaat om wet- en regelgeving: snelle inschrijving GBA, goede contacten met belastingdienst leggen om z.s.m. een sof-nummer te verstrekken, meedenken in oplossingen voor medewerkers van buiten de EU m.b.t. visa, vergunningen (IND) en wonen/huisvesting.
- Citybranding is van belang, vooral bij inkomende en uitgaande delegaties.

BIJLAGE 2: Activiteitenoverzicht Internationalisering en Externe Betrekkingen 2012-2013

Activiteiten 2012			
Soort activiteit	Onderwerp	Datum	Omschrijving
Akkoord van Groningen	Bezoek Secretaris Generaal Chris Buijink (EL&I)	mei-12	Secretaris Generaal Chris Buijink bezocht stad Groningen om zich te laten informeren over onze twee speerpunten energie en Healthy Ageing.
Akkoord van Groningen	2-daags ontvangst High Potentials uit negen landen	sep-11	Op verzoek van Ministerie van Buitenlandse Zaken zijn de twaalf deelnemers rondgeleid door stad en regio over speerpunten energie en healthy ageing
Akkoord van Groningen	Ondertekening convenant Urban Strategic Planning Age (Age Friendly Cities) tijdens het congres Ruimte voor Gezondheid..		Ikv de European Innovation Partnership of Active and Healthy Ageing (EIP AHA) heeft Noord Nederland zich in Brussel kandidaat gesteld om voorbeeldregio (reference site) op het gebied van Healthy Ageing te worden. Akkoordpartners nemen allen deel aan het actieplan D4 Age Friendly Cities (een van de zes actieterreinen waarvoor vanuit Noord Nederland consortia zijn gevormd.
Akkoord van Groningen	deelname aan Open Doors Day in Brussel	mei-12	Akkoordpartners presenteerden het Groningse programma voor het EU Healthy Ageing Jaar.
Akkoord van	Nacht van Kunst &	jun-12	Opening in de Der Aa-

Groningen	Wetenschap, thema Healthy Ageing		Kerk door Wouter Bos.
Akkoord van Groningen	Presentatie in Den Haag ikv lancering van EU Jaar voor Actief Ouder Worden in Nederland	mrt-12	Locoburgemeester Frank de Vries aanwezig bij lancering EU Jaar in NL door Tweede Kamervoorzitter Gerdi Verbeet. Aansluitend presentatie van camapgne City of Talent en programma Gezond & Actief Groningen in het Huis van Europa in aanwezigheid van Europarlementariërs.
Akkoord van Groningen	Lancering campagne GA! Groningen in ERIBA	apr-12	Feestelijk startschot door burgemeester Rehwinkel van het programma dat Akkoordpartners met onder de noemer Gezond & Actief Groningen in het kader van het EU Jaar voor Actief Ouder Worden gedurende 2012 organiseren.
Beleid	Werkconferentie Internationalisering	mrt-12	Ruim 100 externe stakeholders zijn om input gevraagd over het nieuwe internationaliseringsbelei d
Communicatie	Opzetten website www.groningen.nl/in ternationaal	zomer 2012	Alle informatie rondom internationalisering is bij elkaar gebracht op de gemeentelijke website.
Communicatie	Meertalig aanbieden alle info op groningen.nl/internati onaal	zomer 2012	De belangrijkste informatie over internationalisering wordt op verzoek van de raad meertalig aangeboden
Communicatie	Nieuwsbrief Internationalisering	nvt	De nieuwsbrief verscheen twee maal.
Cultuur	Ontvangst Bremer Musikfest in Groningen	apr-12	De eerste keer dat het gerenomeerde Bremer Musikfest over de grens gaat met een concert op het Arp Schnitker orgel in

			Der Aakerk. Bremen wil met steun van Groningen de Schnitker orgels op de lijst van het werelderfgoed zetten.
EU-projecten	Europees Congres, Sociale media voor steden en gemeenten 22/10	okt-12	Opening Up (OUP) en daarbinnen de partners gemeente Groningen en de hogeschool Mechelen hebben een internationaal congres georganiseerd over sociale media en de toepassingen voor gemeenten. Er waren 25 Vlaamse en Nederlandse sprekers. 240 Bezoekers bezochten op dit eendaagse congres dat te Mechelen werd gehouden. Voertaal was Nederlands, maar de belangrijkste sessies zijn simultaan vertaald in het engels voor de internationale deelnemers.
EU-projecten	Pilot e-participatie gebiedsvisie West	sept-12/mrt -13	Binnen het OUP project doen we een pilot e-participatie voor de gebiedsvisie West te Groningen. Door middel van inzet van sociale media kanalen (Facebook en Twitter) proberen we andere doelgroepen te bereiken. Er is een communicatiemix van reguliere middelen (inspraakavonden/workh ops) en nieuwe media. De resultaten worden binnen het OUP project gedeeld.

EU-projecten	Deelname aan Digitale Steden Agenda		Het netwerk van G32 steden en het Ministerie van EL&I hebben het convenant Smarter Cities opgesteld rondom de Digitale Steden Agenda. Met deze agenda zetten rijk en steden in op het benutten van kansen die ICT biedt voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Via het convenant Smarter Cities werken steden gezamenlijk aan deze oplossingen. De Digitale Steden Agenda is de uitwerking van de Europese en nationale digitale agenda en sluit aan bij de ambities van Groningen op ICT-gebied. Binnen het convenantsthema 'Onze stad' gaat het om het versterken van zelforganisatie via sociale media en om (ondernemen met) open data. Hierbij ligt een nauwe aansluiting en mogelijkheid tot participatie via het lopende Europese project 'Opening Up'.
Fair Trade	6th International Fair Trade Towns conference - Polen	nov-12	Vaktreffen van 130 leden uit 25 landen
Fair Trade	SIFE projectgroep nu ENACTUS	hele jaar door	Internationale studentenorganisatie zet zich in op maatschappelijke projecten zoals een campagne RUG Fairtrade te maken
Fair Trade	Fair Design	hele jaar door	Inhoudelijke ondersteuning van een

			samenwerkingsproject op het gebied van kunst met San Carlos-Nicaragua
Fair Trade	Opzetten aparte website voor Fairtrade Gemeente	nov 2012 gereed	Alle informatie rondom activiteiten in en vanuit Groningen, zoektermen internationaal
Fair Trade	Bananas the movie	nov-12	Documentaire en debat over de productie van bananen. Door ForumDuurzaam, Hanzehogeschool en Fairtrade Gemeente.
Fietsbeleid	Peer review meetings voor fietsproject Champ	hele jaar door	Deelnemende steden aan het Europese project CHAMP, dé kampioenen op fietsgebied van het betreffende land, willen hun fietsaandeel met minsten 10% vergroten in de periode 2011-2014. Voor dit project zijn dit voorjaar peer review meetings geweest in Edinburgh, Kaunas en Ljubljana en reguliere projectbijeenkomsten in Burgos en Bolzano.
Fietsbeleid	Deelname Velo-city fietscongres	jun-12	Het internationale fietscongres Velo-city 2012 wordt jaarlijks gehouden en is essentieel voor de laatste trends en ontwikkelingen op het gebied van fietsbeleid.
Fietsbeleid	Internationale bijeenkomst in Edinburgh	nov-12	Internationale bijeenkomst over Nederlands fietsbeleid georganiseerd door de Nederlandse ambassade
Fietsbeleid	Werkbezoeken uit het buitenland	hele jaar door	Delegaties uit Zweden, Finland, Ecuador en Japan bezochten Groningen voor ons fietsbeleid
Handel	Bezoek van wethouder Schroor	mrt-12	Evaluatie 10-Punten-Plan 2008-2012 en conclusie

	aan Oldenburg met delegatie		voor continuering samenwerking op projectbasis. Naast ontvangst in het Rathaus werden bedrijfsbezoeken afgelegd en workshops gevolgd met als speerpunten detailhandel, water, energie & innovatie. Tevens cultuurcooperatie.
Handel	Bezoek Business Plus Beurs in Oldenburg	nov-12	Business Plus is dé NL-D samenwerkingsbeurs in het Noorden. Groningen liet zich zien als kennisstad met aantrekkelijk vestigingsklimaat.
Handel	Ontvangst delegaties Oldenburg, Bremen, China op Noordelijke promotiedagen	nov-12	Onderwerpen waren o.a. de grensoverschrijdende arbeidsmarkt, business-to-business, cooperaties, toekomstige projecten en Ruslandjaar.
Handel	Bezoek Bremer Staatsrat aan Groningen Seaports op uitnodiging van gemeente Groningen	nov-12	Verkenning van mogelijke samenwerking tussen Bremerhaven en Groningen Seaports op het gebied van windenergie.
Handel	Participatie Promotiedagen Chamber of Commerce Kaliningrad	nov-12	Promotie Kaliningrad ivm economische activiteiten in het Nederland-Ruslandjaar 2013
Handel	Netwerkbijeenkomst BuZa inzake China	dec.12	Stimuleren nationale en regionale samenwerking mbt Chin
Handel	Bezoek delegatie CCPIT Xi'an	nov. 12	Introductie economische speerpunten Groningen
Handel	Participatie 8 bedrijven uit Xi'an aan de Promotiedagen 2012	nov-12	Investeringsbevordering en stimuleren export lokale bedrijfsleven
Handel	Stage ambtenaren uit Xi'an (1 maand)	Okt en nov 2012	Uitwisselingsprogramma Groningen-Xi'an

Handel	Stage ambtenaren uit Tianjin (2 maanden)	Okt en nov 2012	Uitwisselingsprogramma Groningen-Tianjin
Handel & Cultuur	Tegenbezoek Staatsrat für Kultur Hamburg aan Euros/Noorderslag	jan-12	Na aanleiding van het bezoek van wethouder Schroor in Hamburg in september 2011 bezocht dr. Hill Eurosonic/Noorderslag. Voorbereiding van de 2e Letter of Intent.
Handel, Cultuur	Ondertekening 2e Letter of Intent met Hamburg o.l.v. wethouder EZ	mei-12	De 'Letter of Intent of cultural and creative partnership Freie und Hansestadt Hamburg en Groningen' vormt de basis voor de vierjarige coöperatie met projecten en aansprekpartners in economie, creative industrie en cultuur .
Lobby	Deelname expositie CEMR Colourful cities (Kopenhagen, Brussel)	mrt-12	Europese conferentie van de CEMR over de rol steden in de sociaal economische agenda, met expositie van een aantal best practices, o.a. Groningen City of Talent. De expositie was ook in Brussel tijdens de Open Days
Lobby	Vergaderingen Europees Comité van de Regio's	hele jaar door	Wethouder Frank de Vries was via VNG lid van het Europees Comité van de Regio's. Dit lidmaatschap bood Groningen een unieke inblik in het Europees beleidsvormingsproces en was een manier om Groningen verder in Brussel te positioneren.
Lobby	Vergaderingen VNG Europa & Internationaal	hele jaar door	De burgemeester is voorzitter van de VNG commissie EU & I. Hierdoor volgt Groningen de landelijke agenda over relevante Brusselse ontwikkelingen

			nauwgezet.
Lobby, EU-projecten	Deelname slotconferentie EU-projecten 4b smartcities	sep-11	Interreg 4B project Smart Cities werd afgesloten met een slotconferentie in Brussel met een aantal topambtenaren en politici uit de deelnemende landen
Lobby, EU-projecten	Deelname conferentie Intereg 5A EDR		Conferentie in Assen over invulling van het nieuwe Interreg 5A (Eems-Dollard regio)
Lobby, EU-projecten	Deelname Conferentie EU-projecten4B North Sea	jun-12	Deelname aan de jaarlijkse INTERREG 4 North Sea conferentie, ditmaal met als thema de invulling van de nieuwe periode, deelname aan de begeleidende expositie met een aantal Groninger projecten (CCC, Smart Cities, Build with Care
Partnersteden	Vaktreffen Oldenburg 2011 en 2012		Meer dan 100 professionals uit Bremen, Oldenburg en Groningen op tal van terreinen ontmoeten elkaar jaarlijks in één van de drie zustersteden om tot samenwerking te komen.
Partnersteden	Deelname activiteiten Gr-San Carlos		symposium over toekomst van de stedenband met San Carlos
Partnersteden	Bezoek aan Murmansk september 2012	sep-12	Onder leiding van burgemeester Rehwinkel heeft een grote delegatie Moermansk bezocht. Deelnemende organisaties waren onder andere GasTerra, RUG, baggerbedrijf Van Oord en de brandweer.
Partnersteden	Oprichting GEMS stipendium	okt-12	Dit stipendium is samet met UMCG opgericht ten behoeve van de

			'European Medical School' van Oldenburg en Groningen: de eerste grensoverschrijdende geneeskunde-opleiding in Europa.
Partnersteden	2-daags ontvangst delegatie Zlín (Tjechië) april 2012	april 2012	De delegatie kwam op bezoek om te leren over ons systeem rondom jeugdzorg. Inmiddels is een Europees subsidieproject opgezet. Het resultaat is eentoegekende aanvraag van Zlin samen met Bureau Jeugdzorg voor een grensoverschrijdend ESF-project, in maart 2013
Partnersteden	overleg met Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland/Nicaragua	nvt	vergaderingen met de Landelijke vereniging van stedenbanden Nederland-Nicaragua over subsidietrajecten, kennismaking van het landelijke bestuur met burgemeester
Partnersteden	Deelname aan conferentie in Zlin, Tjechië		De directeur van Marketing Groningen nam deel aan conferentie in Zlin over tourisme en regiomarketing
Partnersteden	Bezoek aan Tweede internationale Freundschaftstreffen in Oldenburg	mei-12	Versteviging van de stedenband met Oldenburg en kennismaking met de andere partnersteden van Oldenburg.
Partnersteden	Reguliere ambtelijke contacten met Tianjin en Xi'an	hele jaar door	onderhouden en versterken stedenbanden
Partnersteden	Oldenburg/Bremen	hele jaar door	Stimuleren en opbouwen samenwerking mbt China
Partnersteden	Kaliningrad	hele jaar door	onderhouden en versterken stedenbanden
Representatie	4-daags bezoek stagiair uit Indonesië in het kader van	mrt-12	Op verzoek van VNG International is de stagiaire bekend gemaakt

	Talent for Governance program		met het werk van de milieudienst.
Representatie	1-daags bezoek burgemeesters uit Ecuador	nov-12	Dertig burgemeesters en andere overheidsofficials uit Ecuador kwamen naar Groningen om te leren over ons fiets- en tourisme beleid
Representatie	Bijeenkomst en oprichting Kring Noordelijke Honorair Consuls	okt-11	Eenmaal per jaar ontvangt de burgemeesters de honorair consuls uit Noord Nederland om hen te informeren over relevante Groningse ontwikkelingen.
Representatie	Inhoudelijke voorbereiding bezoek ambassadeurs (Duitsland, USA, Noorwegen, India, GB, etc.)	hele jaar door	Regelmatig ontvangt de burgemeester buitenlandse ambassadeurs en informeert hen over de Groningse speerpunten en relevante ontwikkelingen.
Representatie	Ontvangst delegatie's uit Palestina, Hamburg en Finland, Equador	hele jaar door	Verscheidene delegaties doen Groningen aan om meer te leren over Groningse beleidsvelden. De Finse delegatie kwam bijvoorbeeld om te leren hoe Groninge toeleidt naar de arbeidsmarkt.
Representatie	Ontvangst bezoeken consuls (Turkije, Marokko, Duitsland, etc)	hele jaar door	Regelmatig ontvangt de burgemeester buitenlandse consuls en informeert hen over Groningsge speerpunten en relevante ontwikkelingen.
Representatie	Deelname aan The Hague Process	jul-12	Congres onder auspiciën van de UNHCR over migratiebeleid en steden, presentatie van positionpaper over migratie in krimpregio met grote stad, burgemeester was co-

			chair van een van de subsessies.
Representatie	Vorbereidingen Noord-Nederland - Ruslandjaar 2013	hele jaar door	Het Nederland-Ruslandjaar vraagt aandacht voor bestaande en potentiële relaties het gebied van economische samenwerking, culturele uitwisselingen, sport, wetenschap.
Representatie	Bezoek van burgemeester Rehwinkel aan Wilhelmshaven en Borkum	aug-12	De burgemeester bezoekt Borkum op uitnodiging burgemeester Borkum
Representatie	VNG activiteiten Burgemeester	hele jaar door	Burgemeester is plv. vertegenwoordiger van de VNG bij de Raad van Europa en de CEMR en de UCLG (United Cities and Local Governments), met activiteiten o.a. in Straatsburg en Dakar

Geplande activiteiten 2013 (stand december 2012)

Soort activiteit	Onderwerp	datum	omschrijving
Akkoord van Groningen	European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing (EIP AHA)	NTB	Acties en conferenties in Brussel ikv de EIP AHA en het consortium USP Age / Age Friendly Cities. Inzet is om een Europese voorbeeldregio te worden.
Akkoord van Groningen	Healthy Ageing conferentie	NTB	Een nog te organiseren Healthy Ageing conferentie als afsluiting van het HA Jaar 2012
Akkoord van Groningen	Nacht van Kunst & Wetenschap	zomer-13	Thema's dit jaar zijn energie en het Ruslandjaar
EU-projecten	Online platform voor practices sociale media	voorjaar-13	Binnen het OUP project zijn we (best) practices aan het verzamelen voor sociale media

			toepassingen bij gemeenten, doel is om kennis te delen/gebruiken. De practices worden begin 2013 gepubliceerd via de OUP website.
EU-projecten	Pilot transnational workshop over sociale media toepassingen	voorjaar-13	De scandinavische partners van OUP en de gemeente Groningen organiseren begin 2013 een pilot workshop over het gebruik van sociale media bij gemeenten. In deze pilot gaan we met name dieper in op de Scandinavische ervaringen met Facebook voor communicatie met burgers. Mocht de pilot succesvol blijken dan trekken we deze workshops in 2013 door naar alle partnerlanden.
fietsbeleid	Workshops in VS	NTB	Think-bike workshops in twee Amerikaanse steden, georganiseerd door de Nederlandse ambassade.
fietsbeleid	Deelname fietscongres Velo-City in Wenen	zomer-13	deelname aan het internationale fietscongres Velo-city 2013 in Wenen .
fietsbeleid	werkbezoek Denemarken	NTB	Voor het Europese project CHAMP moeten we waarschijnlijk naar twee buitenlandse steden, waaronder zeer waarschijnlijk Kopenhagen/Odense voor meer informatie over fietspromotie, etc en een reguliere projectbijeenkomst in het najaar. Waarschijnlijk komt er ook een aantal 'buitenlanders' naar Groningen voor een soort van stage/meelopen.
Handel	Werkbezoek aan Bremen door wethouder EZ	voorjaar-13	Verstevigen bilaterale bestuurlijke en economische samenwerking. Voorbereiden Letter of Intent.
Handel	Werkbezoeken	voorjaar-	Onderhouden bestuurlijke en

	Oldenburg en Hamburg	13	economische contacten.
Handel	Handelsmissie naar Kaliningrad	Sep-13	Missie samen met Kvk in het kader van Nederland-Ruslandjaar
Handel	Handelsmissie naar China	Apr-13	Missie samen met provincie Groningen naar Xi'an en Tianjin
Handel, cultuur	Ruslandjaar	hele jaar door	Vanwege het vriendschapsjaar Nederland-Rusland is in Groningeneen groots zakelijk en publieksprogramma opgetuigd met o.a. TimeShift-festival, Energy Forum, tentoonstellingen, lezingen, handelsmissies em debatten. Meer info: www.nnr2013.nl
Lobby, EU-projecten	Future perspective projects	voorjaar-13	Treffen in het provinciehuis Friesland, SNN en de noordelijke provincies. Op 7-8 februari 2012 zal het Interreg NSR-secretariaat de call voor de zgn. future perspective projects presenteren. Het totale budget van de call zal tussen 5,7 en 12 miljoen euro zijn. In Leeuwarden worden mogelijke projectvoorstellen besproken.
Partnersteden	Bezoek officiële delegatie olv burgemeestr uit Kaliningrad	Mei 13	Bezoek in het kader van Nederland-Ruslandjaar

BIJLAGE 3: Positionpaper Groningen in Europa

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Het Europese speelveld
3. Krachtenveldanalyse
4. Positie Regio Groningen

Inleiding

Europa is, mede door het terugtrekken van het rijk, steeds belangrijker voor de ontwikkeling van Groningen. Met name op de speerpunten energie en healthy ageing liggen er kansen in Europa. Vergrijzing, klimaatopwarming en energieafhankelijkheid zijn voorbeelden van de maatschappelijke uitdagingen waar de EU op wil inzetten. Groningen heeft hier niet alleen wat te halen maar Europa op deze thema's ook veel te brengen. Dit is belangrijk want een goede balans van halen en brengen is cruciaal bij Europese lobby en positionering.

We staan aan de vooravond van een nieuwe periode van Europees beleid (2014-2020). Het is zaak om de aansluiting en positie van stad en omliggende regio bij de verwachte ontwikkelingen te bepalen, te bezien hoe dit zich verhoudt tot onze positie binnen het SNN en te bepalen welke acties er in 2012 gezet moeten worden om Groningen een zo goed mogelijke uitgangspositie te geven richting toekomstige programma's en netwerken.

Dit position paper geeft een globaal overzicht van Europese ontwikkelingen, de aansluiting van Groningen op deze ontwikkelingen en een analyse van het krachtenveld waarbinnen Groningen opereert, waaronder de relatie met SNN. Afsluitend volgt een aanzet voor lobbyactiviteiten.

Het Europese speelveld

Europa richt zich met de Europa 2020 strategie, op slimme, duurzame en inclusieve groei. De Europa 2020 strategie is richtinggevend voor de nieuwe EU-programma's voor de periode 2014-2020. Dit blijkt o.a. uit de voorstellen van de Europese Commissie van oktober 2011 voor de structuurfondsen EFRO, ESF en INTERREG. Verder zijn op Europees niveau een aantal maatschappelijke problemen vastgesteld zoals klimaatopwarming, vergrijzing en energieafhankelijkheid. Het oplossen van deze problemen staat centraal bij de inzet van nieuwe middelen.

In 2012 zijn de onderhandelingen tussen de Europese Commissie en Lidstaten over de inhoudelijke en financiële voorstellen van de Europese Commissie voor het EU-beleid van 2014-2020. In deze periode vindt ook de lobby plaats, door zowel individuele steden en regio's als belangenorganisaties zoals VNG/IPO, Comite van de regio's, om de onderhandelingen te beïnvloeden. Een beknopt overzicht van een aantal belangrijke documenten met bijbehorend tijdspad is weergegeven in bijlage 1.

Naast de inhoudelijke onderhandelingen over inzet van de fondsen, speelt ook een voorziene bezuiniging. Gesproken wordt over een bezuiniging van 5-10% op het gehele budget van de EU. Inzet van de Europese Commissie is bij deze bezuinigingen wel het op peil houden van investeringen in kenniseconomie en innovatie, teneinde de economische groeipotentie van de unie niet aan te tasten.

Globaal, en zonder uitputtendheid na te willen streven, is in de voorstellen van de Europese Commissie een aantal voor Groningen relevante ontwikkelingen voorzien:

1. De voor Nederland relevante thema's uit het cohesiebeleid zijn: 'Onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie', 'concurrentiekracht voor het MKB' en 'low carbon economy'. Een toenemend aandeel is bestemd voor kennis en innovatie. Bij het EFRO-programma is dit op minimaal 80% gesteld (bijdrage aan EU2020)
2. afname budget voor EFRO/ESF programma's voor (Noord-)Nederland.
3. Het totale EFRO/ESF-budget valt uiteen in 48% EFRO en 52% ESF
4. toename budget voor grensoverschrijdende INTERREG programma's
5. toename omvang onderzoekprogramma Horizon 2020, focus op excellentie en inzet op het aanpakken van grote maatschappelijke uitdagingen
6. afname middelen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid voor het Noorden en gedeeltelijke ombuiging naar innovatie (voor uitleg zie bijlage 2)

Krachtenveldanalyse

De belangrijkste spelers die we tegenkomen in de lobby naar Brussel zijn: het Rijk, de VNG, G32, het IPO en SNN. Het Groninger belang gaat niet gelijk op met het Rijk. Het Rijk hecht eraan om de nettobijdrage aan de EU te verkleinen. Het traditionele standpunt van Nederland is dat structuurfondsen EFRO/ESF alleen bestemd zijn voor de armste regio's in de armste landen. Echter, Nederland neemt hier een geïsoleerde positie in. Daarom zal het Rijk inzetten op plan B, wel structuurfondsen voor Nederland. Het Rijk heeft door de traditionele stellingname geen sterke onderhandelingspositie richting Europese Commissie om het budget voor structuurfondsen te maximaliseren. Het Rijk steunt de inzet op kennis en innovatie van de structuurfondsen, hoewel dit aan lijkt te sluiten op de belangen van Groningen, is dat niet automatisch het geval. Enerzijds kan het rijk structuurfondsen nationaal inzetten op de financiering van het landelijke topsectorenbeleid. Anderzijds is bij een regionale toedeling van middelen het gevaar aanwezig dat Groningen/Noord-Nederland een beperkt budget krijgt (bij de vorige periode was de eerste inzet van het Rijk om Noord-Nederland op basis van het inwonertal 10% van de nationale EFRO-middelen toe te delen). Middelen zullen dan met name in Randstad, Brabant, Gelderland neerslaan. Voorts is de verwachting dat het Rijk ESF centraal zal willen blijven aansturen.

Het standpunt van het IPO, het VNG en de G32 gaat redelijk gelijk op met het Groninger standpunt. Het grootste verschil is focus: Groningen zoomt in op HA, Energie en Talent, de beide andere organisaties kijken naar de volledige breedte, en in het belang van alle gemeenten en provincies. In het VNG hebben we door voorzitterschap van de burgemeester van de commissie Internationaal en door lidmaatschap van het Comité van de regio's van wethouder De Vries een goed zichtbare positie en een mooi startpunt om uit te bouwen. We kunnen onze positie in het VNG gebruiken om Groningen in Brussel meer bekendheid te geven.

Hoewel de Groninger speerpunten een groot deel van de SNN speerpunten zijn, is het SNN standpunt en het Groninger standpunt niet altijd gelijk. Grotendeels kunnen we met de SNN lobby meeliften, maar onze accenten en belangen liggen soms wat anders. Hierbij spelen ook de aloude regionale gevoeligheden een rol. Waar nodig zullen we samen met onze partners van het AvG wat andere accenten bepleiten, of een eigen koers moeten varen.

In het krachtenveld rond de lobby naar Brussel, Den Haag of andere spelers moet dus duidelijk in de gaten gehouden worden dat het belang van Groningen een krachtige stedelijk georiënteerde agenda is, met nadruk op kenniseconomie. Andere (vaak meer rurale) gemeenten, de provincies en regio's en het rijk hebben niet altijd dezelfde belangen. Daar waar bestuurders of ambtelijke voorbereiders optreden namens Groningen kan dit belang duidelijk worden uitgesproken. Als bestuurders optreden namens andere organisaties, zoals VNG of SNN, moet duidelijk gemaakt worden dat er verschil kan bestaan tussen de opvatting van het Groninger bestuur en de opvatting van de organisatie die vertegenwoordigd wordt.

Positie Regio Groningen

De inzet op kennis, innovatie en excellentie zorgt dat nieuwe EU-programma's met name goed aansluiten op stedelijke regio's. Voor de regio Groningen geldt daarboven nog extra dat onze speerpunten naadloos aansluiten op de Europese uitdagingen vergrijzing en energieafhankelijkheid. De focus op Healthy Ageing, Energie en talent geeft de regio Groningen een goede uitgangspositie voor aansluiting op de nieuwe EU-programma's. Daar staat tegenover dat de traditioneel sterke betekenis van EU-financiering voor gemeentelijke ruimtelijke projecten in de nieuwe periode klein zal zijn. Groningen is als stad in de EU niet zo groot. Om effectiever te kunnen opereren zal vanuit de Regiovisie Groningen Assen, inclusief Eemsdelta. Tevens moet er gewerkt worden aan versterking, uitbouw en positionering van de vierhoek Assen, Groningen, Oldenburg en Bremen en versterking van de samenwerking met Hamburg.

De integrale benadering van Healthy Ageing sluit goed aan op de Europese onderzoekprogramma's van Horizon 2020. Illustratief is dat 2012 het jaar van Active and Healthy ageing is. Het UMCG en het Healthy Ageing Network Noord-Nederland heeft hier de afgelopen jaren sterk voor gelobbyd en een goede naam in Europa opgebouwd. Bij Energie liggen eveneens veel raakvlakken ook qua internationale samenwerking zoals via de Hanze Energy Corridor. De grensoverschrijdende samenwerking, de Noordduitse steden voorop, krijgt steeds meer vorm zowel op het niveau van overheden, kennisinstellingen als bedrijven. RUG en Hanzehogeschool richten zich ook duidelijk op Europa, bijvoorbeeld om de Energy Academy aan te haken bij het European Institute of Technology. Dit is ook hard nodig om invulling te geven aan de Europese aspiraties van de Energy Academy. Talent ten slotte is nodig om onze kennispositie op deze terreinen uit te bouwen en internationaal aan de weg te timmeren. De kennisinstellingen lopen bij de toegang tot Horizon 2020 voorop. De gemeente heeft een faciliterende functie.

De aansluiting van de Groningse sterkten en ontwikkelingen ligt bij meerdere Europese instrumenten: de structuurfondsprogramma's EFRO, ESF en INTERREG (voor een overzicht van de budgetten zie bijlage 2), de onderzoeksprogramma's maar ook, zoals in de vorige paragraaf aangegeven, het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Hoewel ze allemaal belangrijk zijn voor de ontwikkeling van stad en regio hebben we niet overal dezelfde rol. Bij EFRO schrijven we binnen SNN mee aan een programma, terwijl onze kennisinstellingen voorop dienen te lopen bij de onderzoeksprogramma's en we mogelijk een meer faciliterende rol kunnen spelen. ESF kent momenteel een nationaal programma. Een regionaal ESF programma is wenselijk voor een betere aansluiting op de arbeidsmarktbehoeften van onze speerpunten. Het is maar zeer de vraag of dit realiseerbaar is.

De opgaven voor het komende jaar liggen er voor Groningen op diverse terreinen.

- 1) Werk aan zichtbaarheid Groningen in Europa.

- 2) Centrale boodschap bij Europese en Haagse bezoeken is onze inzet op Energie, Healthy ageing en talent. Twee uitgangspunten hierbij zijn:
  - a. we benadrukken betekenis van Groningen voor Europa (brengen) en de betekenis van Europa voor Groningen (halen).
  - b. we denken vanuit onze belangrijkste stakeholders en faciliteren die waarnodig, m.n. de kennisinstellingen
- 3) Lobby voor het verkrijgen van een formele positie in Europese netwerken. Het gaat daarbij om een lidmaatschap van Eurocities en/of het nieuw te vormen platform voor duurzame stedelijke ontwikkeling van de Europese Commissie gekoppeld aan de nieuwe structuurfondsen.
- 4) Lobby binnen en vanuit de netwerken G32, Comite van de regio's, SNN richting rijk, tweede kamerleden/europarlementariërs gericht op EFRO, ESF. Inzet is een stevig noordelijk EFRO-programma, bij voorkeur geïntegreerd met ESF, centraal hierin staat onze focus op Energie, Healthy ageing en talent.
- 5) Uitbouwen van de samenwerking in de vierhoek met Assen, Oldenburg en Bremen en de samenwerking Groningen-Hamburg. Hierbij tevens inzetten op zo goed mogelijke benutting van het Europese instrumentarium

Lobby binnen en vanuit de netwerken G32, Comite van de regio's, SNN richting Den Haag/Brussel voor verbreding INTERREG A met Oldenburg. Verder lobby richting Duitse en andere noordepese partners t.a.v. energie en healthy ageing binnen nieuwe INTERREG programma's.

BIJLAGE 4: Subsidieoverzicht 2012

Project	Subsidiebedrag aangevraagd	werkelijk behaald	financierings-bron
Werk in Zicht	€ 1.224.960,00	€ 1.151.337,00	ESF
Werk in Zicht 2012	€ 1.490.000,00	€ 745.000,00	ESF
Bewust naar Werk	€ 1.841.667,00	€ 300.000,00	ESF
Bewust naar werk 2013	€ 2.005.423,00	€ -	ESF
Opbouw sociaal wijkteam	€ 18.000,00	€ -	ESF
Ondernemerstrefpunt	€ 460.000,00	€ 460.000,00	EFRO
Grote Markt Oostwand	€ 8.873.117,00	€ 8.873.117,00	EFRO
Revitalisering Winschoterdiep	€ 500.000,00	€ 500.000,00	EFRO
Open Lab Ebbinge	€ 192.640,00	€ 192.640,00	EFRO
Build with care	€ 163.000,00	€ 163.000,00	EFRO/ Interreg 4B North Sea
Creative City Challenge	€ 132.333,00	€ 132.333,00	EFRO/ Interreg 4B North Sea
Smart Cities	€ 299.021,00	€ 299.021,00	EFRO/ Interreg 4B North Sea
Opening Up	€ 294.500,00	€ 294.500,00	EFRO/ Interreg 4B North Sea
Hanse Energy Corridor	€ 9.000,00	€ 9.000,00	EFRO/ Interreg 4B North Sea
Energy Vision NSR	€ 24.750,00	€ 24.750,00	EFRO/ Interreg 4B North Sea
Totaal	€ 17.528.411,00	€ 13.144.698,00	

BIJLAGE 5. Evaluatie Groningen Wereldstad